

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม การเรียนรู้เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาคนในชาติให้มีคุณภาพที่ก่อให้เกิดทุนทางปัญญาสำหรับการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ จากแนวทางและหลักการในการปฏิรูปการศึกษาภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ มีความสุข สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาการเรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรมตั้งแต่เด็กแรกเกิด สร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ในระบบ นอกกระบบ ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เร่งปฏิรูปการเรียนรู้ทุกรูปแบบเพื่อให้มีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อรองรับสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ พัฒนาทักษะและการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ รวมทั้งสร้างโอกาสให้เยาวชนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงจากอบายมุขและสิ่งเสพติด มุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา องค์กรท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันทางสังคมอื่นๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตจัดเป็นห้องเรียนนอกกระบบ ห้องเรียนเพื่อชีวิตที่ให้ทั้งความรู้ ทักษะอาชีพ และความบันเทิงสำหรับประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย ตามมาตรา 25 “รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 กล่าวว่า การศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม การถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาตลอดชีวิต หมายถึง การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสาน ระหว่างระบบการจัดการศึกษา 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษา

ในระบบ นอก ระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนและให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในมาตรา 49 มีความว่า การจัดการศึกษาขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสม และมาตรา 50 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ การศึกษาอบรม การเรียนการสอน ท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมของประชาชน มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษา โดยพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน ในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาชาติ ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

สอดคล้องกับแนวคิดเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) ของสหราชอาณาจักร ที่กำกับดูแลโดยสถาบันการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้ใหญ่แห่งชาติ (NIACE) กระทรวงศึกษาธิการและทักษะพบว่า การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อประชาชนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อสังคม และสามารถเข้าถึงสถาบันหรือหน่วยงานต่างๆ ที่มั่นคง จะทำให้เกิดความร่วมมือแบบหุ้นส่วน การมีส่วนร่วมและความสามารถในการดำเนินงาน เพื่อการส่งเสริมความกลมเกลียวของสังคมและพัฒนาเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับทุกส่วนของชุมชน อันนำไปสู่การทำให้เกิดเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ โดยที่เมืองแห่งการเรียนรู้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพื่อเรียนรู้แนวทางการส่งเสริมการปฏิรูปสังคมและเศรษฐกิจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547 อ้างถึงใน นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม, 2548)

ความจำเป็นของการพัฒนาให้ชุมชน หรือเมือง เป็นแหล่งการเรียนรู้ในสังคมไทย ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแนวคิดเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) ของสหราชอาณาจักร ดังกล่าวข้างต้น ประเทศไทยจึงต้องเตรียมประชาชน เตรียมชุมชนให้มีศักยภาพ มีความพร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงและเดินนำสู่ยุคแห่งความก้าวหน้า โดยดำเนินยุทธศาสตร์สร้างเมือง/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อเป็น

วิถีทางที่จะพัฒนาคุณภาพของประชาชนไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาประเทศ เพราะฉะนั้น การดำเนินการให้สังคมไทยเป็นเมือง/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ จึงมีความจำเป็นต่อสังคมไทยไม่แพ้ประเทศอื่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548) ซึ่งกรมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้อง โดยคำนึงถึงอัตลักษณ์ และความแตกต่างของแต่ละท้องถิ่นที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การบูรณาการ (Integration) การพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic) ที่มุ่งเน้นความสำคัญของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องภูมิปัญญา วิถีชีวิต และอัตลักษณ์ของชุมชนซึ่งเป็นโจทย์สำคัญของการบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ เหล่านี้จะ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นเด็กเล็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ตลอดจนผู้ด้อยโอกาส ทางสังคม ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นกลไกที่ก่อให้เกิดการบูรณาการองค์ความรู้ดังกล่าว เป็นแหล่ง เรียนรู้ของชุมชนที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งผลให้ ชุมชนเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน (กรมการปกครองท้องถิ่น, 2552)

ชุมชนตำบลโคกโคเตมาเป็นชุมชนหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี มี 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านโคกโคเตมา หมู่ที่ 2 บ้านลำยาง หมู่ที่ 3 บ้านสามหนอง และหมู่ที่ 4 บ้านลาดบัวขาว มีวิสัยทัศน์ ในการพัฒนาชุมชน ความว่า “ชุมชนพัฒนา คุณภาพชีวิตสดใส เกษตรปลอดภัย เศรษฐกิจ ก้าวหน้า ประชาชนมีการศึกษา ใส่ใจกีฬา รักษาสิ่งแวดล้อม มีการบริหารจัดการที่ดี” และมีพันธ กิจการพัฒนาที่สำคัญและสอดคล้องกับการศึกษารูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบล โคกโคเตมา ดังนี้ 1. พัฒนาคุณภาพชีวิต ระบบการศึกษา การสาธารณสุข การกีฬา และส่งเสริม ประเพณีท้องถิ่น 2. พัฒนาด้านการเกษตร ลดสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร 3. ส่งเสริมการประกอบ อาชีพของประชาชน 4. รักษาสิ่งแวดล้อม กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล อนุรักษ์และส่งเสริมการ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากการประเมินสถานการณ์พัฒนาภายในตำบลโคกโค เตมาเป็นอยู่ในปัจจุบัน สิ่งที่ยังเป็นจุดอ่อนและอาจมีผลต่อการพัฒนาในอนาคต (องค์บริหาร ส่วนตำบลโคกโคเตมา, 2553) ได้แก่ 1) ปัญหาระบบการบริหาร ซึ่งมีผลจากกฎระเบียบข้อบังคับ ต่างๆ มีการปรับปรุงแก้ไขตลอดเวลา ทำให้ขาดความชัดเจนในการดำเนินงาน และประชาชนมี ส่วนร่วมในการดำเนินงานน้อย 2) ปัญหาระบบข้อมูล ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความรู้ ความชำนาญในการจัดเก็บข้อมูล 3) ปัญหาอัตรากำลัง ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลมีบุคลากร ไม่เพียงพอและบุคลากรได้รับมอบหมายงานมากเกินไป 4) ปัญหาการเงิน/งบประมาณ ที่ยังไม่ เพียงพอต่อการพัฒนา 5) ปัญหาศักยภาพของชุมชน ที่หลายกลุ่มในหมู่บ้านยังไม่เข้มแข็งและ 6) ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและจาก

ข้อมูลด้านต่างๆ ของชุมชนตำบลโคกโคเฒ่า พบว่า มีความหลากหลาย เช่น สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกโคเฒ่า อันประกอบด้วย ที่ตั้ง เนื้อที่ ภูมิประเทศ อาณาเขตติดต่อ จำนวนหมู่บ้าน ประชากร สภาพทางเศรษฐกิจ ประชากร ส่วนใหญ่ ร้อยละ 90 ของผู้มีงานทำประกอบอาชีพเกษตรกรรม สภาพสังคม สถาบันและองค์กร ทางศาสนา สาธารณสุข แหล่งน้ำธรรมชาติ การคมนาคม เป็นต้น แต่ยังพบว่าข้อมูลเหล่านี้ไม่ได้ถูกนำมาใช้ เนื่องจากขาดการศึกษาปัญหาที่แท้จริง ทำให้การกำหนดแนวทางในการพัฒนาเป็นไปอย่างไม่ชัดเจน

จากการสัมภาษณ์ผู้แทนชุมชนโคกโคเฒ่า เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2553 และการสัมภาษณ์ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลโคกโคเฒ่า 3 ท่าน คือ 1. นางจันจิรา หาระชัย ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา 2. นางเดือนรุ่ง เรือนเงิน ตำแหน่งนักพัฒนาชุมชน 3. นางสาวแสงเดือน ทองสุข ตำแหน่งนักบริหารงานคลัง เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2553 (เอกสารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตำบลโคกโคเฒ่า, 2553) พบว่า ชุมชนโคกโคเฒ่ามีแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ 1. ศูนย์การเรียนรู้ 2. ลานกิจกรรมชุมชน 3. ห้องสมุดโรงเรียน 4. ห้องเรียนรู้ กลุ่มอาชีพ 5. ร้านค้าชุมชน 6. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 7. วัด (ห้องแสดงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น) 8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 9. สถานีอนามัย 10. แหล่งข้อมูลเรียนรู้อื่นๆ แต่แหล่งการเรียนรู้ของชุมชนที่สำคัญนี้ ยังไม่มีรูปแบบเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ขาดการส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่มีอยู่ และจากข้อมูลของชุมชนที่กล่าวนี้ เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ทำให้ชุมชนรู้จักตนเอง ชุมชน และท้องถิ่นมากขึ้นและนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาของชุมชน ท้องถิ่น เป็นเครื่องมือในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งระดับท้องถิ่นและส่วนกลาง ข้อมูลในบางเรื่องนำไปสู่การเสนอและผลักดันเชิงนโยบาย ใช้ในการแก้ปัญหาระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน บนพื้นฐานข้อเท็จจริงและอ้างอิงได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นศูนย์การศึกษาที่มีขนาดใหญ่ มีศักยภาพ และมีความพร้อมในการจัดการศึกษา การให้บริการด้านวิชาการและเป็นแหล่งความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับ ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ตระหนักดีว่าภาระหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา คือ การวิจัย การบริการวิชาการในการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่ ให้มีความเข้มแข็งแบบยั่งยืน การศึกษาวิจัยเพื่อหาแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนของตำบลโคกโคเฒ่า ที่สอดคล้องกับความต้องการ

ตามวิถีชีวิตของท้องถิ่นโดยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์สุพรรณบุรี กับชุมชนจึงเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายดังที่กล่าวข้างต้น

คำถามการวิจัย

1. สภาพแหล่งการเรียนรู้ ปัญหาและความต้องการการจัดการศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ตำบลโคกโคเฒ่าเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลโคกโคเฒ่า โดยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์สุพรรณบุรีและชุมชนควรเป็นอย่างไร

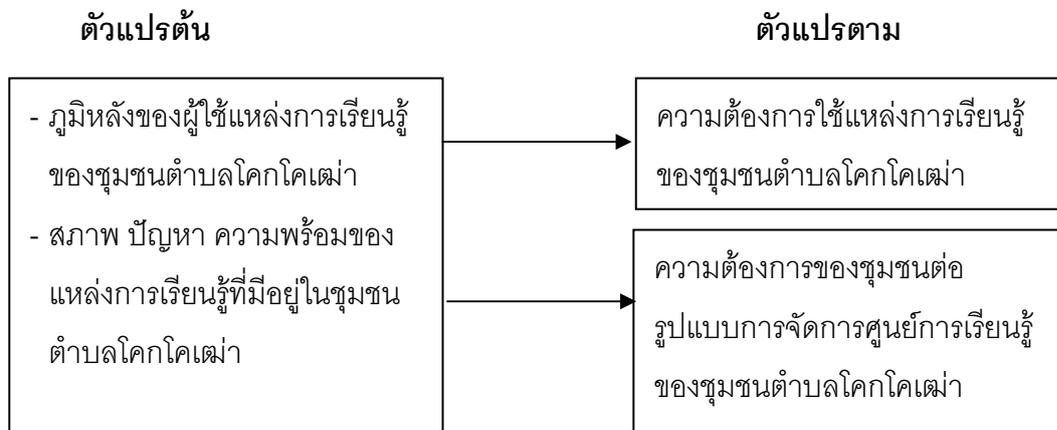
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแหล่งการเรียนรู้ ปัญหา และความต้องการการจัดการศูนย์การเรียนรู้ของท้องถิ่นในชุมชนตำบลโคกโคเฒ่า
2. เพื่อหารูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตำบลโคกโคเฒ่าโดยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์สุพรรณบุรีและชุมชน

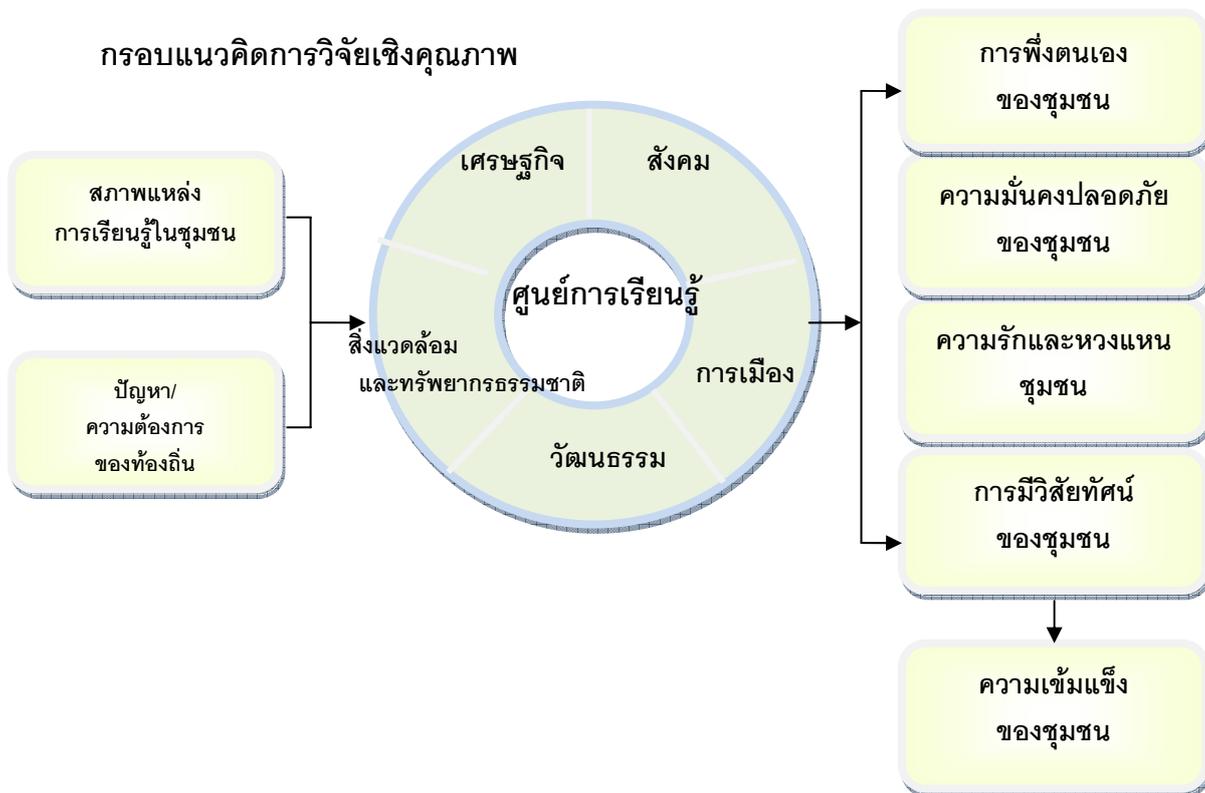
กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และผลกระทบจากการวิจัยที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ดังแผนภาพที่ 1.1 และแผนภาพที่ 1.2

กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปริมาณ

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปริมาณ

แผนภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดการจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษารูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ตามมาตรฐานของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระ

- ภูมิหลังภูมิหลังของผู้ใช้แหล่งการเรียนรู้ของชุมชนตำบลโคกโคเฒ่า
- สภาพ ปัญหา ความพร้อมของแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชนตำบลโคกโคเฒ่า

ตัวแปรตาม

- ความต้องการใช้แหล่งการเรียนรู้ของชุมชนตำบลโคกโคเฒ่า
- ความต้องการของชุมชนต่อรูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ตำบลโคกโคเฒ่า

โดยความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ขอบเขตประชากร ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตระยะเวลา ระยะเวลาทำการวิจัย 24 ธันวาคม 2553 ถึง 23 ธันวาคม 2554

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความต้องการใช้แหล่งเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีความต้องการรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

นิยามศัพท์

รูปแบบ หมายถึง แนวทางในการดำเนินงาน การบริหารและการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลโคกโคเฒ่า

แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งหรือที่รวมสาระความรู้ อาจเป็นสถานที่ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สาระความรู้ หรือบุคคล ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์

สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หมายถึง สถานที่ที่เป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้ ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิทยากร ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดกิจกรรมต่างๆ ของประชาชนในชุมชน

ชุมชน หมายถึง ขอบเขตบริเวณของพื้นที่เดียวกัน ที่มีประชาชนมาอาศัยอยู่ร่วมกัน มีการทำกิจกรรมและเรียนรู้ร่วมกัน ติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน และมีความพยายามที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันเพื่อส่วนรวม

การจัดการศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดการที่เกิดขึ้นโดยชุมชน โดยผู้นำที่สามารถดำเนินการให้เกิดการเรียนรู้ในชุมชน ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชนนั้นๆ

การเรียนรู้ หมายถึง การแสวงหาความรู้ความเข้าใจ เจตคติ ทักษะ และความสามารถของ บุคคลากร รูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสาน ระหว่างการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่าง ต่อเนื่อง ตลอดชีวิต

การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่เป็นการเรียนรู้จาก ประสบการณ์ จากการทำงาน จากบุคคล จากครอบครัว จากชุมชน จากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความบันเทิง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้

1. ประชาชนทุกเพศทุกวัยในตำบลโคกโคเฒ่าและชุมชนใกล้เคียงมีแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพื้นที่ที่เอื้ออำนวยให้นำความรู้ต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน

2. มีต้นแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนที่ได้มาตรฐาน ที่มหาวิทยาลัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในพัฒนาชุมชน ในพื้นที่ที่มีศูนย์การศึกษานอกสถาบัน หรือพื้นที่อื่นๆ ที่มีลักษณะหรือบริบทใกล้เคียงกับบริบทงานวิจัยนี้ เพื่อเสริมสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น